

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 21. junija 2007 ☼ Leto XVII, št. 25

MONOŠTER DOBIL NOVEGA GENERALNEGA KONZULA

S 6. junijem je v Monoštru začel svoje delo novi generalni konzul Republike Slovenije *mag.*

venske samouprave. Predstavniki slovenskih organizacij so generalnega konzula

ne kadrovske naloge. O potrebni zaposlitvi mladega novinarja je govorila tudi urednica Sloven-

Generalni konzul *mag.* Drago Šiftar s soprogo (na desni) in sodelavko generalnega konzulata Andrejo Kovač

Drago Šiftar, ki je prejšnji teden obiskal večino slovenskih ali narodnostnih inštitucij v Porabju. Obiskal je Dvojezično osnovno šolo Jožefa Košiča na Gornjem Seniku, narodnostno osnovno šolo in vrtec v Števanovcih, srečal se je s porabskimi župani, z župnikom na Gornjem Seniku. 11. junija se je v Slovenskem kulturnem in informativnem centru sestal s sodelavci Zveze Slovencev na Madžarskem, uredništva časopisa *Porabje*, Radia Monošter, uredništva televizijskih oddaj Slovenski utrinki ter s predsednikom Državne slo-

na kratko seznanili z zgodovino svojih inštitucij ter izpostavili nekatere akutne ali na novo nastale težave. Predsednik Zveze Jože Hirnök je opozoril na neizvajanje nalog iz dvostranskega sporazuma, predsednik DSS Martin Ropoš pa na neizpolnjevanje manjšinskega zakona, po katerem bi morale imeti manjšine na Madžarskem lastnega poslance v parlamentu. Direktor Radia Monošter Francek Mukič se je osredotočil na načrtovano širjenje radijskega programa, urednica *Porabja* pa na načrte širitve časopisa in s tem poveza-

skih utrinkov, zadeva se namreč zavlačuje že več mesecev. Generalni konzul Drago Šiftar se je zahvalil za informacije, kot je povedal, *Porabje* za njega kot Prekmurca ni neznan teren. V prvi vrsti si bo prizadeval za dvig zavesti Porabskih Slovencev, zaveda se pa, da jezik ne more preživeti brez ekonomske osnove. Zato bo delal tudi na okrepitevi porabskega gospodarstva. Ponudil je sodelovanje vsem s tem, da bodo vrata generalnega konzulata zmeraj odprta za vse, ki si želimo izboljšati položaj Slovencev ob Rabi.

M. Sukič

Močna čustva na predstavitvi projekta sežigalnice

Podjetje BEGAS je 11. junija predstavilo projekt sežigalnice odpadkov v monoštrski gledališki dvorani ter želelo prepričati občane o tem, da bo sežigalnica delovala z naj sodobnejšo tehnologijo, zato ne bo nevarna okolju. Pravzaprav so njegovi predstavniki le želeli predstaviti svoja stališča, kajti občinstvo – zbralo se je kakih 300-350 ljudi – jim je to (velikokrat tudi na nekulturen način) preprečilo. V gledališki dvorani ni bilo vroče le zaradi soparnega in vročega vremena, temveč tudi zaradi prenapetih čustev.

Zbrane je uvodoma pozdravil župan Monoštra, ki je povedal,

da ima rad Avstrijo in Avstrijce, kajti že več let hodi tja na smučanje ter v hribe. Pozval je občinstvo, naj se obnaša kulturno, »kajti avstrijski strokovnjaki, ki jih je podjetje povabilo na forum, opravljajo le svoje delo. To je drugo vprašanje, da se s tem delom ne moremo strinjati... Vem, da je potrebna predelava odpadkov, le da se to ne sme dogajati na tak način ob meji, da se interesi druge strani ne upoštevajo.«

Na to se je osredotočil tudi podžupan Monoštra, ki je s svojim predavanjem, v katerem je predstavil učinke sežigalnice, požel veliko ovacijo. Kakor tudi člani PRONAS-a (Pro natura Szentgotthárd), ki so predstavili, kakšne akcije so pripravili proti sežigalnici. Vsi so pa prepričani, da brez pomoči politike ne bo uspelo preprečiti izgradnje sežigalnice, ki naj bi po najbolj optimističnem načrtu začela delovati leta 2010. Prav stavek avstrijskega eksperta, namreč da tehnično ni nobene ovire, da sežigalnica ne bi začela delovati leta 2010, je povzročil najbolj burno reagiranje občinstva, zato je v zadnjem delu foruma (vprašanja in odgovori) prevladal skorajda kaos.

M.S.

foto: Cs. Tóth

Izjava založbe Franc-Franc za javnost

UKINITEV KNJIŽNE ZBIRKE »MED RABO IN MURO«

Založba Franc-Franc obvešča slovensko javnost v RS in zamejstvu, da je zaradi najnovejših potez Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu (v nadaljevanju Urad) prisiljena ukiniti knjižno zbirko »Med Rabo in Muro«. Zbirko, ki je kontinuirano izhajala že od leta 1998, je vse od nje-

posredno spodbudili nastanek sploh prvega romana iz Porabja in o Porabju, ki ga je v letu 2005 ustvaril porabski slovenski pisatelj Francek Mukič. Na zbirko so bili vezani številni literarni in drugi dogodki, zato lahko tudi rečemo, da je dogajanje okoli nje v veliki meri krepilo duhovne

samo še ena črna luknja v našem že sicer zapostavljenem in obubožanem severovzhodnem zamejstvu. Nikakor ne razumemo logike Uradovega razpisa, ki nam sporoča, da lahko odslej za kulturno življenje zamejskih Slovencev skrbijo le organizacije civilne družbe, saj se zavedamo, da tovrstna blokada že vzpostavljenih živih ekonomsko-kulturnih povezav med matico in zamejstvom pomeni nazadovanje. Pričakujemo torej odgovor na vprašanje, ali je skrb za slovensko zamejstvo odslej v pristojnosti organizacij civilne družbe.

Seveda ne vemo, ali gre za to, da je ideja skupnega slovenskega kulturnega prostora, ki ji na sloven-

nega začetka sofinanciralo Ministrstvo za kulturo, nato pa je to vlogo ob novih sistemskih rešitvah prevzel Urad in vse doslej ni bilo zapletov. Na zadnjem razpisu pa je bila predlagana knjižna vsebina v celoti zavržena iz formalnega razloga, ker da »prijavitelj kot d.o.o. ni upravičen do prijave na javni razpis«. Skrb naše založbe za publiciranje izvornih del slovenskih avtorjev iz RS in Porabja in s tem praktično edina organizirana oskrba Porabskih Slovencev z leposlovnimi knjigami je doslej potekala v tesnem sodelovanju z Zvezo Slovencev na Madžarskem in s podporo slovenske politike, zato je nepričakovana odločitev Urada nerazumljiva in poraja malo vprašanj.

Knjižna zbirka »Med Rabo in Muro« se je v minulem desetletju nenehno vsebinsko bogatila, njen pomen med Porabskimi Slovenci je postajal vse večji, lahko celo trdimo, da smo z ustvarjanjem ugodnih razmer na tem področju

mostove med Porabjem in matično domovino in pripomoglo k razvoju bralne kulture v Porabju. Pretežni del naših knjig je bil namreč vsako leto brezplačno razdeljen med bralce časopisa Porabje in v porabske vzgojno-izobraževalne ter kulturne ustanove. Izjemen trud je zahtevalo prizadevanje, da je večina teh knjig izšla v knjižni slovenščini in porabskem narečju.

Skupaj z vsemi, ki si že dolga leta prizadevamo za ohranitev in kulturni razvoj slovenske skupnosti v Porabju na Madžarskem, ugotavljamo, da je Urad s svojo potezo, ki jo bo sicer verjetno s kako birokratsko logiko zlahka opravičil in zagovarjal, vitalno prizadel ta naša prizadevanja in nas – zakaj bi lagali – demoraliziral. Edina založba, ki je z vrsto sodelavcev sistematično skrbela za literarno ustvarjalnost in promocijo bralne kulture v Porabju, se je prisiljena umakniti, prostor, ki ga pušča za sabo, pa ostaja

skem etničnem severovzhodu sledimo in jo uresničujemo, poteptana z nerazumljivimi administrativnimi predpisi, tudi ne, ali se za tem skriva kaka politična odločitev, s katero nismo seznanjeni in ji ne moremo slediti. Vsekakor pa kot neposredni poznavalci kulturnega dogajanja in večletni neposredni spodbujevalci kulturnega žarenja v Porabju vemo, da je škoda ogromna, zato smo ogorčeni in protestiramo. Z ukinitvijo knjižne zbirke »Med Rabo in Muro« iz Slovenskega Porabja odhajajo knjige. Ob vsesplošnem pomenu, ki ga ima knjiga za Slovence, ob tem konkretnem dejanju tudi simbolični pomeni seveda niso zanemarljivi. Skupna zgodovina nas je o tem že večkrat poučila. Toda - ali smo še sploh njeni učenci?

Za založbo Franc-Franc:
Franči Just, urednik knjižne zbirke »Med Rabo in Muro«
Feri Lainšček, urednik knjižnega programa

Murska Sobota: novosti v Pokrajinskem muzeju

POLETNA MUZEJSKA NOČ IN PLEČNIK V PREKMURJU

Pokrajinski muzej v Murski Soboti, ki domuje v gradu, sodi med pomembne regionalne kulturne ustanove v severovzhodni Sloveniji, pogosto pa s svojimi dejavnostmi posega tudi čez mejo, zlasti v Porabje, na obrobje Zalske županije in na avstrijsko Gradiščansko. V mislih imam zgoščenko *Že spunjeno*, knjigo življenjskih zgodb iz Porabja *Če klonkaš, sa ti opre* ter razstavo in publikacijo/ katalog *Hetěške tkanine in vезenine* ter razstavo o zgodovini 20. stoletja na stičišču treh držav, ki je v Fehringu/Borinju na avstrijskem Gradiščanskem.

Letošnje novosti Pokrajinskega muzeja sta novinarjem predstavila vršilka dolžnosti ravnateljice Metka Fujs in umetnostni zgodovinar Janez Balažic. Na prvo mesto sta uvrstila prvo Poletno muzejsko noč, ki je bila minulo soboto v Murski Soboti prvič, v Sloveniji pa petič. V Muzejski noči se muzeji predstavljajo – in tako je bilo tudi letos – kot prostori sproščenega preživljanja prostega časa, neformalnega srečevanja med muzealci in občinstvom. Dosedanje izkušnje kažejo, da je zlasti živahen utrip v večjih slovenskih mestih, kjer je večje število različnih muzejev. Pomurski je na stečaj odprl vrata, in vsi, ki so se odločili za obisk, so imeli prost vstop za ogled Stalne razstave in občasne razstave Pozdrav iz Pomurja iz zbirke Lendavčana Štefana Vide. Obiskovalcem so bili na voljo kustosi – avtorji: Janez Balažic, Metka Fujs, Branko Kerman in Irena Šavel. Postavili so tudi stojnice, kjer so prodajali publikacije, kustor mag. Franc Kuzmič je otrokom pokazal izdelovanje razglednic; odprli so prostore, kjer hranijo najnovejše arheološke najdbe, Jelka Pšajd je komentirala etnološki film, za zaključek pa je bil koncert Zdenek Bily dixieland banda.

Med razstavami, ki jih pripravljajo, so Zgodovina zdravstva v Pomurju, Jože Plečnik – arhitekt v Ljubljani, Pragi in na Dunaju in $E = mc^2$ –, ki je bila pripravljena ob 100-letnici teorije relativnosti Alberta Einsteina.

Posebno pozornost, ob nespornem pomenu tudi ostalih, zasluži razstava o arhitektu Jožetu Plečniku, ki jo bodo odprli 12. julija, odprta pa bo do 12. septembra. Kot je povedal Janez Balažic, bodo na razstavi predstavljena nekatera Plečnikova dela prvič v Sloveniji. Poudarjen bo tudi tisti del razstave, ki bo prikazal arhitektov delež v Prekmurju, kjer je najbolj znana cerkev v Bogojini, zadnje arhitektovo delo pa je ureditev poročne dvorane v gradu pri Gradu na Goričkem.

Pokrajinski muzej se bo vključil tudi v aktivnosti, ki bodo povezane s programi, ko bo Maribor Evropska kulturna prestolnica.

eR

Cerkveni spomeniki v Prekmurju

TURNIŠČE - STARA ŽUPNIJSKA CERKEV MARIJINEGA VNEBOVZETJA

Za konec mojega pisanja o cerkvenih spomenikih v Prekmurju sam si pušto meni trno lübo cerkev v Turnišči, indaš-

staroj, pravijo ka slavskoj ereš-njoj familiji Jura (tüj Gwyura, Gjura), štero pa so te po leti 1267 nagnali dolnjelendavski

gotiko. Okouli 1380 so staro cerkev, te že dolgo pod dolnjelendavskimi Hoholt-Bánfijami, prezidali v dvoednotni,

Stara pa nouva cerkev v Turnišči iz južne strani

njom Črnci. Če samo pomislím, ka vse je že o njoj bilau napisanoga, pa ka ešče vse de trbelo vönajti, te se gvüšno drži velka čest. Glij prav je prilüblena med narodom, šteri rad okouli odi. Od inda.

V začetki je tau bila v kesnoj

Haholti, kesnejši Bánfiji, v Slovensko okrogolino in njim tam okoli Nédele/Gornjij Petrovec dali tau zemle s sedmimi vesnicami. Misli se, ka je ešče za rodbine Jura v Črnci bila iz cigla zidana, venej malo že po gotsko zašpičenimi nišami,

krizno völbani prezbiterij, k šteromi sta se v istom časi na severnoj strani kcuju postavla za greštrija pa tören. Romano oltarno apsidu so vönej obsekali pa prelükknjali z gotskim oknom. Te so napravli ešče velki, ravno kriti hajov, z gosposkim, kak balkon zdignjenim talom (empora) na zahodnoj strani. Hajov so ešče pred 1716 banjasto völbali, 1943

pa so nazaj napravli ravnoga (gnakoga), kak naj bi oprvin biu. Tören pri zagreštiji je stau ešče v 18. veki, v začetki 19. pa so zazidali gnješnjoga.

V ništérnij talaj prve cerkvi se ešče kažejo kejpj s sv. Lovrencom, pa Kristušovim rojstvom, štere je namalo dober mešter v začetki 14. veka. Glavni malaraj v gotskom prezbiteriji pa je nastano po vouli Ladislava I. Bánfija, napravo pa jih je radgonski mešter Janoš Aquila. Ide za kejpje v fresko tehniku. Malaraj je trno zgovoren, zatok ka se drži vizije o svetišči kak zemelsoj prisposoubi Nebeškoga Jeruzalema. V njem je do leta 1928 biu

Sv. Ladislav dá zidati cerkev v Nagyváradi in puščavnik krona barata, Janez Aquila, 1389

romaniki (tam okouli sredine 13. veka) napravlena ravno krita, pa z apsidu skončana prafarna cerkev, v kesnej izginulom kraji Črnc. Kak kraj in zemljišče/allodium s tem imenom je pripado najpre

notri pa z menšimi stenskim nišami zmanüvana cerkev. Po svojij stavbenij znamenjaj je tak bole naprej valon arhitekturni dosežek v zahodnapanonskom prostori, tam na prehodi med romaniko in

ešče donatorski kejp rodbine Bánfi, nad tem pa je gnešnji čas počakalo deset apoštolov, pa zgodbe iz Marijinoga in Kristušovoga žitka, v völbanom tali pa so ešče angeli in evangelisti. Aquila je delo v

Vaški den v Števanovcaj

9. junija 2007 sta s Števanovcaj dve samoupravi (lokalna in manjšinska) vtjüper pripravile in organizirale vaški den. Program se je začno zazrankoma v ausmoj vöri z nogometnimi tekmami. Brsale so se tri odrasle, dve mlašeče ekipe pa ena ženska ekipa.

Od edenajste vöre naprej so prišli na svoj red mlajši. Leko so

se špilali, skakali, so poglednili razne rokodelce. Zanimivo je bilau videti, ka vse se leko naredi iz klobučevine (nemez), ka vse se splete iz site (káka) in rogoze (gyékény), kakšne ogrlice, zapestnice pa prstanki se delajo iz žunčov.

Po obedi se je začno kulturni program. Na začetki je župan Sándor Fodor pozdravo vse goste in nastopajoče. Program so začnile domanje ljudske pevke, za njimi so prišli na oder mlašeči folkloristi z osnovne šaule Števanovci. Mali mlajši iz vrtca so se pa notapokazali z dvojezičnim programom. Program je zaključo mlašeči pevski zbor domanje šole. Večer so pa organizatori vsakšoga čakali na veselico.

V imeni števanovske slovenske samouprave bi se rada zahvalila Zvezi Slovencev na Madžarskem za finančno pomauč, ranč tak Javnemu skladu za narodne in etnične manjšine.

Agica Holec
predsednica slovenske samouprave

prezbiteriji končo, kak pravi napis, leta 1383.

V začetki avgusta 1389 (za velko mešo) je bila dokončana poslikava šörkij pa visikij stejn v hajovi. Tüdi té je posliko Aquila, samo ka so njemi pomagali pomočniki. Tak so napravli v petij vrstaj vmnoge svetniške legende. Med vsemi najbolje vöstopa tista od krala Ladislava/Lászlója. Te freske majo neka erešnjoga v sebi. Svetci, šteri so tü namalani, so zatok tü, ka izkazujejo čest rodovon ništérnij Bánfijom, kak Pavli, Petri, Nikolaji, donatorom svetcom. Tau je velki malaraj, ka nema para daleč okouli.

O staroj cerkvi bi bilau dobro

še pravti, ka je vsigdar bila tak važna, ka so se v njoj ništérni od erešnjij Bánfijov dali pokopati. Bila, pa ešče je tau bole prilüblena romarska paut, znana kak *Marija na puštinu*. Pod patronatom beltinskega grofa Avgusta Zichyja in po načrtaj bečkoga arhitekta Maxa von Ferstla, pa k njoj med 1914-15 zazido železobetonsko slojno baziliko z odprejtim ostrejšom. Baročni oltari iz 18. veka so preneseni iz stare v novo cerkev.

Pomalej de leto, pa velka meša tam 15. avgustuša. Mo-gauče de pa tau prilika, ka jo obiščete!

Janez Balažic
(foto: Marjan Smrke)

OD SLOVENIJE...

Rupel v ZDA

Zunanji minister Dimitrij Rupel je obiskal ZDA. V Washingtonu se je srečal z ameriško državno sekretarko Condolee Rice, obiskal pa je tudi New York, kjer se je sestel z generalnim sekretarjem Združenih narodov Ban Ki Moonom. Ruplov obisk je bil namenjen predvsem izmenjavi mnenj in stališč pred slovenskim predsedovanjem Evropski uniji v prvi polovici leta 2008.

Slovenski zunanji minister je imel v Washingtonu še srečanja s člani predstavniškega doma in senata, v New Yorku pa tudi pogovore s predstavniki držav članic Varnostnega sveta ZN.

Preimenovanje letališča Brnik v Letališče Jožeta Pučnika

Vlada je sklenila, da letališče Brnik preimenuje v Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana, kar je v javnosti vzbudilo val odzivov. V vladi so pojasnili, da so se za preimenovanje letališča odločili na predlog družbe Aerodrom Ljubljana. Dodali so, da so sklenili, da dobi letališče ob prenovi, ki vzpostavlja standarde EU, tudi primerno ime. Obenem so kot zelo pomembno izpostavili, da se ime Jožeta Pučnika zaradi njegove izredne zgodovinske vloge ohrani v državljanskem in nacionalnem spominu tudi tako, da se po njem imenuje pomemben objekt državnega pomena.

Goriško megazabavišče

Družba Hit in ameriška igralniška družba Harrah's sta se dogovorili za gradnjo 750 milijonov evrov vrednega turistično-zabaviškega centra na Goriškem. Zaenkrat sicer ni znano, kje naj bi zabavišče bilo, je pa v igri šest lokacij. Po optimističnem scenariju bi lahko center začel delovati čez tri leta. Center naj bi po napovedih zaposloval 3200 delavcev, ki jih nameravajo privabiti tako iz Slovenije kot iz sosednje Italije, pri čemer predvsem računajo na Slovence iz Italije. Posredno bo zaradi centra delo dobilo še nekaj 1000 ljudi.

NINDRIK-INDRIK V BUDIMPEŠTI

Slovenska manjšinska samouprava XVIII. okrožja v Budimpešti vsako leto sprtolejt organizira kulturni popoldan. Letos je to tak bilau. Pozvali smo gledališko skupino Nindrik-indrik iz Monoštra in Lajkoše z Goričkoga.

Sobota je bila, lüstvo se je pomalek zbiralo (sploy velka vročina je bila) v manjšinskem domi, da so pa zatok v lejpom števili vküp prišli.

Predsednik Ferenc Kranjec je pozdravo naše goste, med njimi veleposlanika R Slovenije Ladislava Lipiča, vojaškoga atašeja Ljubomira Dražnika in njegvo ženo. Potistom je pozdravo gledališko skupino, stera je že večkrat nastopila v Budimpešti. Te je vabilo dobila od slovenskoga društva, mi smo je zdaj od prvin pozvali, pa so prišli z veseldjom. Lajkoši so že meli nastop v našom okrožji.

Klara Fodor, sekretarka Slo-

venske zveze, nam ja taprajla, ka že dvanajset lejt dela skupina pa dosta nastopov je že mejla tak doma na Vogrskom kak v matični državi. Malo nam je taprajla tau to, ka de se godilo na odri.

Laci Nemeš pa Štefan Nemeš

Klara Fodor pa Gyöngyi Bajzek sta nam ta zaigrale Dvej ženski v gledali. Smo leko vidli, ka ženska, stera je v srednjij lejtaj, kak vči svojo mlado padaškinjo (stera je frizerka), kak trbej moške kaulak za prst zasükati. Padaškinjo je tak fejs

Laci in Štefan Nemeš v igri Zabadanje

sta nota pokazala gledališko igro Zabadanje (Koline). Kak sta gunčala od pečani jeter in krvi, so nam sline vküp letele v lampaj pa smo velke požirali.

navčila, ka je ta mlada mejla rada njenoga moža (dapa od tauga ona nika nej vejdlja). Obadvej igre je publika z velikim ploskanjom cenila.

Lajkoši so nam dosta lejpi naut tazigrali pa taspojevvali (bile so tašne, stere smo mi to poznali).

Predsednik se je obadvej skupini zahvalo, ka sta se potrüdili pa prinesli živo materno rejč k nam, njim je želo ešče velko uspehov.

Klara Fodor se je to zahvalila, ka smo je pozvali, publiku pa, ka so si vzeli cajt pa so prišli na prireditev.

Malo smo pripravili jesti pa piti, smo se pogovarjali, Lajkoši so nam zaigrali, tak ka smo bili koražni. Baug plati ešče gnauk skupinam, ka sta sprejeli našo vabilo, našim ljudem pa, ka so v tak lejpom števili prišli.

Vüpamo, ka mo ešče dosta tašni prireditev leko organizirali. Te den je finančno podpiro Javni sklad za narodne in etnične manjšine.

Jože Karba
podpredsednik

SREČANJE PEVSKIH ZBOROV V VOLČJOM POTOKI

9. junija je MePZ Avgust Pavel z Gorenjoga Senika biu na srečanju pevskih zborov v Volčjom Potoki. Tüj se srečajo zbori iz Slovenije pa iz zamejstva, tau se pravi iz Italije, Avstrije in Vogrske. Tau srečanje je bola svobodno organizirano. Zbori se srečajo, se spoznavajo pa tüdi stike navezujejo.

Zrankma v pau ausmoj je autobus kraj üšo z Varaša pa je duga paut bila pred nami. Te arboretum je pri Kamniki in tau je malo bole dale od Prekmurja, od Porabja. Okauli podneva smo prišli ta. Ta prireditev je organizirana v tamkajšnjom arboretumu, štero je že sám leppo okolje. Že za tistoga volo je vrejdo tá titi, če pa je kakšna prireditev, kak ta »Od Čedada do Monoštra«, je eške lepše.

Ob dvej se je začno program. Vse je bilau vanej, tak ka smo večkrat gledali na nebo, če vrejmen vözdrži, depa hvala Bougi, zatok je vözdržalo. Na začetki,

pred velikimi zbori, so spejvali mlajši. Osmošolci pa otroci iz vrta. Zelo lepau in lüšno so spejvali. V tretjoj so pa prišli na vrsto odrasli zbori. Bilau je 26 zborov.

Bili so moški zbori, mešani zbori, ništerni so meli zraven glasbeno spremljavo. Senički zbor je biu drugi na vrsti. Oni so zaspejvali dvej pesmi: *Zbadljivka* v priredbi Emila Adamiča in *Koga bi vzela* v priredbi Slavka Mihelčiča. Nad pevci je biu napisan moto: *11. srečanje pevskih zborov od Čedada do Monoštra*.

Po nastopi smo se ništarne sprehodili po arboretumu. Lepo je tam vse urejeno. Dosta drejv je, različne sorte, cvetlice, iz šteraj so vönaredte tüdi razne formacije, so

mala jezera, v šteraj najdemo ribice. Cejli prostor je ena velka zelena cona. V petoj vöri smo se dobili pri autobusi in smo šli eške pogledat bližnjo Kamniško Bistrico. Tüj je med bregovi in pri slapčki (vizesés) skrita gostilnica. Nika smo popili, zaplesali na muziko, štero je zašpilala skupina, ki je tam igrala, in smo se že odpravili prauti domi. V devetoj smo že bili doma na Seniki.

Ge osebno sam lejpi den preživela s pevskim zborom v tom kraji. Zvedla sam, ka kamniški pevski zbor šké meti stike s seničkim zborom. Že tau je leppo pri takšnij srečanjaj - kak sam na začetki to pisala - ka se stiki navezujejo.

Agica Hanžek

Slovenci so se na dan svetega Ivana umivali v rosi in so hodili po rosnati travi

NABIRANJE ROSE

»Tebi polovico, meni polovico! Tebi polovico, meni polovico!« - so ponavljale nage ženske širom po Evropi, ki so nabirale ob zori na dan svetega Jurija z rjuho roso.

Rosa ima kot atmosferski pojav v ljudski meteorologiji mitološko razlago. Roso po nekem srbskem verovanju sejejo zvezde, Ukrajinci menijo, da rosa pada z Venere, po beloruski, ukrajinski in poljski veri pada z neba, po bolgarski predstavi pada ponoči, toda roso, dež in strelo usmerja sveti Elija, vse to pa razsejejo vile, pri Ukrajincih pa »rusalke«, se pravi hudobne vodne vile. Belorusi, Ukrajinci in Poljaki menijo, da rosa prihaja iz zemlje, je znoj zemlje, pravijo Bolgari. Slovani menijo, da je rosa božjega porekla, Madžari in Hrvati vzdolž Drave imajo roso za prekletstvo Turkov, namreč Osmani, ki so se morali umakniti iz države, so prekleli Madžarsko ob dnevu svetega Jurija z dežjem in z binkoštno roso.

Rosa ima zdravilne in magične lastnosti. Uporablja se za lepотно čaranje, in tudi za zagotavljanje živalske in rastlinske rodovitnosti. Čebelnice razveseli z medom, krave z obilico mleka, ljudi pa z zdravjem. Prekodonavska madžarska dekleta so imela navado, da so se ob binkoštni zori umivala v rosi in so se v njej ves maj valjala. Bolgari so imeli koristno za ohranjanje zdravja, ko so se ob dnevu svetega Jurija ob zori povaljali v rosi. Poljaki so se ob dnevu svetega Jurija še pred sončnim vzhodom goli povaljali na poljih in v jesenski setvi. Menili so, da jim daje nebeška rosa fizično moč in dekleta obvaruje rusalk. Trudili so se, da so ob zori ob dnevu svetega Jurija gnali živali na polja, predvsem ovce, in sicer v setev drugih ljudi, da bi se malo tam pasle. Slovenci so se ob dnevu sv. Ivana umivali v rosi in so bosonogi hodili po rosnih travah. Po zapiskih v okolici Kalocse živečih Srbov in Hrvatov je nek star človek ponoči, pred dnevom sv. Jurija, varoval svoje konje na pašniku, ko je ob zori opazil, da je neka v belo rjuho odeta ženska snela rjuho in to na rosnih travah vlekla za sabo, nato pa glasno rekla: »Polovico meni, polovico tebi!« Potem je ženska izginila. Ko je stari človek to videl, je z oglavnikom v rokah obhodil pašnik in je ponavljal stavek, ki ga je slišal prej od ženske. Ko je prišel domov, je obesil oglavnik na žebelj in je opazil, da teče iz njega maslo. Po neki drugi zgodbi je imel v rokah dva oglavnika, in ko je izrekel čarobni stavek, je doma osuplo opazil, da sta se oglavnika prepolovila, in mu je ostal samo eden. Po pripovedih Hrvatov v županiji Zala ponoči, pred dnevom sv. Jurija, vaške čarovnice nabirajo roso v veliko golido, medtem pa dvigujejo svoja krila in s svojimi ritmi čarajo. Pegasta hrvaška dekleta so se umivala v rosi ob dnevu sv. Jurija in so jim pege izginile. Tudi pred dvajsetimi leti ni bila redka navada, da so vhodna vrata, ograjo in hlev okrasili z bodičastim šipkom, da ne bi čarovnice škodile domačim in njihovim živalim.

Po dokazih madžarskih čarovniških procesov je leta 1735 Elizabeta Szarka ponoči - na polju in v gozdu - nabirala roso v vrček. Tóth Jánosné iz Borsoda je ob dnevu sv. Jurija nabirala roso za zdravljenje izpuščajastih otrok. Po, v Lippu v županiji Baranya živečih Srbov, so se ljudje umivali v rosi ob dnevu sv. Jurija, bolne dele telesa so masirali z roso, člane družine so namazali, da bi ohranili zdravje. Roso so izlivali tudi v pomije za živali ali so jo uporabljali pri mesenju kruha, pa tudi v krožnike družinskih članov so dali nekaj kapljic.

Duro Franković
Prevedla: Niki Vajda

Pismo iz Sobote

VIDI ME, NE VIDI ME

Moja tašča Regina, trno čedna ženska, znouva ne guči z meuv. Odi mimo mene, kak bi me sploj nej bilou. Kak bi biu nika pa niške. Kak bi vidla skouzi mene. Kak če bi me sploj nigdar nej bilou. Pa sam nej sploj nika takšoga napravo, ka bi se leko tak do mene ponašala. Rejsan, võrvlíte mi! Edne lagve rejči sam nej od nje povedo bar dva kedna! Nej sam se koriu z njou, ka ne pounim! Vse sam spuno, ka si je želejla pa ka je zapovedala! Una pa tak, kak bi me nej bilou na toum svejti!

Zato sam si začno brodití, ka je gé naoupak. Ka se z njou godi. Leko si je po kom peldo vzela. Leko pa je kaj naoupak v njej glavej. Brodo sam pa brodo, pa si nika čednoga nejsam zbrodo. Dokejč sam nej večer gledó televizijo. Tak nagnouk mi je bilou vse jasno, nagnouk sam vedo, po kom si je peldo vzela. Kak sam povedo, gledam teve. Naši prejdni so se v parlamenti pa znouva štúkali, steri je najbolje čeden. Pa tou na teveni, ka smo vsi leko vidli, ka so sploj nej tak čedni, kak si uni brodijo. Pa se je ta čedna bojna zdignola eške više. Ta med ministre, steri so gé prejdni doma, pa do tisti, steri sedijo v evropskom parlamenti. Boug moj, ka vse si tej vó ne zbrodijo. Nemo vam zdaj vse od toga piso. Vejm, bi cejle novine Porabje od ednoga mejseca za tou ponüco. Tou pa dun moram prajti, kak tou võvidi, gda se ne morejo kaj med seuv zgučati. Eden povej bejlo, of drugi de gučo črno. Pa zato, ka se nika ne moreta zglijati, eden ovoga več ne pogledne. Kak bi ga sploj nej bilou. Začneta se ignorej-rati, kak se tou bole včeno povej. Pa po tistom cejla partija od bejloga ignorejra partijo od črnoga. Kak bi ednij pa drugij sploj nej bilou na toum svejti. Na, tak tou võvidi pri nas. Pa po toum si je peldo vzela moja tašča Regina, trno čedna ženska. Pa po župani varaša Sobota tó. Duga lejta je šega bila, ka se majpan gor postavlja. Kak vseposedi po krajini pa Sloveniji, tak v Soboti tó. Depa naš župan je doj povedo tou staro šego. Kak bi je sploj nigdar na toum svejti nej bilou. Ka, če je tou nej njegva ideja, tistoga v Soboti ranč ne smej biti.

Na, tak sam zdaj razmo tou mojo trno čedno žensko, ka se z njou godi. Depa ge ne morem biti, kak so naši v parlamenti ali takši, kak je soboški župan. Ge sam gé ovakšni človek. Ge mam lidi rad. Pa moja taščo Regino, trno čedno žensko, mam po svoje tó rad, čeglij ...

Zato sam velko delo nase vzeu, ka de me una znouva vidla. Ka me znouva vpamet vzeme, ka več nemo samo kak kakši luft, kak kakši düj. Z vólkimi lampami sam začno ženi gunčati, kak vredi taščo (anyós) ge mam. Kakšo srečo sam emo, ka sam se z njou oženo, ka leko pod isto strejo živem s takšno žensko, kak je Regina. Dva dni sam takšo delo, pa je nika nej pomagalo. Pa sam drugo taktiko naprej vzeu. Stoupo sam med njene korine, ka so si eške nej pomogle od velke süče, pa sam je začno brati. Tou bi vi mogli čüti pa videti.

- *Si ti vcejlak zmejšani ali ka ti je gé, - je začnila raščati doj s terase. - Njaj moje korine na meri! Kuman sam je k sebi spravila, ti pa je že trgaš!*

Na, tak me je moja tašča Regina, trno čedna ženska, znouva vpamet vzela. Pa me zdaj dun vidi. Gleda me čemerno, depa gleda me, vidi me. Pa si moram zdaj eške nika takšoga za župana tó zbrodití. Ka de vido, ka je nej un varaš Sobota, liki smo tou mi vsi, steri v njem živimo.

Miki Roš

... DO MADŽARSKE

Madžarska zdrsnila na četrto-peto mesto

Neodvisna ameriška organizacija Freedom House je 14. junija v Budimpešti objavila svoje letno poročilo, v katerem je ocenila položaj demokracije v devetindvajsetih državah. Kar se tiče splošnega stanja demokracije, je Madžarska med t. i. tranzicijskimi državami zdrsnila na 4.-5. mesto. Leta 1999, ko je Freedom House uvedel sedanje metode za merjenje stopnje demokracije, je bila Madžarska na drugem, tretjem mestu. Največji je padec v primeru Poljske, ki je s prvega mesta zdrsnila na osmo mesto. Prvo mesto si delita Estonija in Slovenija. Poročilo ugotavlja, da se je Madžarska lani soočila z največjim izzivom v procesu demokratičnih sprememb. Septembrske in oktobrške izgrede je neposredno povzročil govor premiera v Öszödu, toda napetost v družbi se je zbirala že več let predvsem zaradi odlašanja potrebnih reform ter predimenzionirane vloge državne administracije. Po oceni Freedom House se je vlada narobe odzvala na demonstracije, opozicija pa se je obnašala neodgovorno. Slabšo oceno so dobile tudi parlamentarne volitve, po ugotovitvi Freedom House so bile metode tako pozicije kot opozicije v predvolilni kampanji nezakonite in neetične. Predstavitve poročila v Budimpešti se je udeležil tudi profesor politologije iz Amerike, Charles Gati, ki je madžarskega rodu. Po njegovem mnenju bi se položaj izboljšal, če bi se stranke vsaj na nekaterih področjih dogovorile za skupno strategijo. Med temi je omenil zunanjo politiko, oceno polpreteklosti ter boj proti korupciji.

Programi, prireditve

- Od 18. do 20. junija je potekal 10. Tabor predšolskih otrok iz Porabja v Vrtcu Murska Sobota.
- 22. in 23. junija se je Gledališka družina Nindrik-indrik udeležila srečanja gledaliških skupin v Mavhinju v Italiji.
- 23. junija bo Folklorna skupina z Gornjega Senika nastopila v 18. okrožju Budimpešte.

VSAKŠO LETO SAM TRI MEJSECE NA POTOVANJI

Kak je Dušan Mukič piso v novinaj, je bilou 12. majaša v sombotelskom škanzeni v Slovenskoj hiži trnok veselo, bila je prava mednarodna kavalkada. Člani Madžarskoga kulturnoga društva iz Murske Sobote so bili goustje Slovenskoga društva Avgust Pavel in Slovenske samouprave v Somboteli. Tou pout so Madžari iz Slovenije popejvali vogrske narodne pesmi, Slovenci iz Sombotela pa ob spremljavi harmonike, slovenske narodne. Gospa Judita Pavel je s sebov pripelala ino nam predstavila tudi svojega goustja, svaka *Istvána Simona* iz Kalifornije, šteri nam je povedo, ka je z veseljem prišo na tou srečanje, ar je v Sloveniji ešče nikdar nej biu, pa zdaj bar ma priliko spoznati Slovence.

Z veseljem je odgovoro na moja pitanja, gda sam ga prosila, naj mi povej par rejči o tom, kak živejo v Kaliforniji upokojeni Madžari.

• *Gda ste odišli z Vogrskoga?*

»Petdesetšestoga leta sam pobegno s svojim starejšim bratom.«

• *Trouje vas je bratov?*

»Nej, sedem nas je bilou. Ali zdaj živeva že samo dva, Juditin mouž, pa ges.«

• *Ste znali angleški, gda ste odišli?*

»Gda sam ta prišo, sam ranč edne rejči nej znao angleški. Vpiso sam se na tečaj i v večerno šoulo, ar sam nikšoga vönavčenoga poklica nej meu. Gda sam šoulo končao, gde sam se vönavčo za ortopednoga šauštara, sam doubou službo na ortopedski kliniki v Los Angelesi. Moj brat, šteri je dve leti biu starejši od mene, je živo v Ohio, je meu veliko domotožje, pa sam se preselo k njemi, naj nede sam. Tam sam doubou službo v ciglencaj. Za tau delo sam nej meu nikšoga strokovnoga znanja, zato sam prvo leto kak navadni delavec biu zaposleni. Ali za edno leto so opazili, ka se ges dobro razmejmi tudi na dela mehanika pa so me

prejkdjali v delavnico za vzdrževanje mašinov. Tisto delo je bilou bole zanimivo, ar sam mogo popravlati pokvarjene mašine.

Za par lejt sam se preselo nazaj v Kalifornijo, zato, ka je moj brat küpo eden obrat v Hollywoodi v Kaliforniji. Tam

István Simon (z leve) s šogorco Judito Pavel in bratom

pri njem sam doubou delo, gde sam bil zaposleni tri lejta do njegve smrti. Te sam najšo službo pri ednoj zavarovalnici (biztosító társaság), gde sam biu zaposleni šestdvajset lejt. Moje delo je bilou ocenitev škode avtonov, šteri so pri karamboli bili poškodovani. S tistoga delovnoga mesta sam odišo v penzijo. Doubou sam državno podporo, pouleg toga so mi pa doloučili trno dobro penzijo.«

• *Te vam je znankar nej žau, ka ste odišli z Vogrskoga?*

»Nej mi je žau.«

• *Zakoj ste pravzaprav odišli z Madžarske?*

»Moji stariške so mrlji, oženje ni sam ešče nej biu, nejsam meu nikšoga vzroka, ka bi ousto doma.«

• *Tou znamenüje, ka se vam je eti na Vogrskom nej vidlo.*

»Nej se mi je.«

• *Zdaj se vam znankar že dopadne?*

»Kak bi se mi dopadnolo? Te orsag je nej zedinjeni. Vsaki na svojo stran vleče. Znete, mene tou, po pravici povejdano, trnok boli. Samo ges ne živem eti, sam že prestari. Spremeniti itak ne morem nika.«

• *Vi pravite, ka dosta potüjete. Kelko časa ste v ednom leti doma?*

»Od leta 1996. sam v penziji. Od tistoga časa sam približno devet mejsecov letno doma, tri mejsece pa na pouti. Prvle, gda sam ešče biu zaposleni, pa sam meu dopust, sam s

svojima sinouvoma tudi dosta potüvao, celou te, gda sam odišo v penzijo, pa sam doubou deset kednov dopusta. Znete, mojiva dva sina živeta v istom varoši, malo dale od mene, vsakši v svojoj hiži.«

• *Ste jim pokazali vašo staro domovino?*

»Nej, zaednouk za tou nega časa. Oba mata že familijo, deco, pa ne morejo priti. Judita je že večkrat bila pri nas, moj brat Bandi pa skoron vsakše leto pride.«

• *Kama te pa letos potüivali?*

»Pa zdaj sam biu na Kitajskom (Kínában).«

• *Tou potüvanje je bilou zagvüšno preveč zanimivo. Znankar hranite lejpe spomine?*

»Velke probleme sam meu s gestijem.«

• *Kak tou, pravijo, ka je kitajska künja svetovno znana.*

»V Ameriki je znana, nej pa na Kitajskom. Mini porcije davajo, pa vam tak čüdno servirajo, ka pojma nemate, kakše mesou gejte, če je tou svinjsko, goveje, piščanec ali kača. Pitati pa ne morete, ka kelnar samo ednouk pride, vse postavi na sto, pa te ga več nejga.«

• *Probleme ste meli torej zavolo jezika, nej?*

»Vej smo pa meli tolmača. Samo ka je nikdar nej biu tam, gde bi ga nūcali. Pa vrstni red je tudi čüden. Najprvle servirajo sadje.«

• *Pa tou tak more biti. Gli vaši ameriksanski eksperti, naprimer Harvey i Marilyn Diamond trdijo, ka moremo začniti obed furt s sadjem.*

»Tou je istina. Tüdi ges sam že čüu, če na zadnje gejmou sadje, tisto nam zagnili v želoudci. Mi v Ameriki pa z zelenjavou začnemo.«

• *Pa tou je, mislim, že vse edno. Tou je ranč tak zdravo kak sadje. Torej hrana se vam je nej vidla na Kitajskom. Ka se vam je pa dopadnolo?*

»Čistouča pa morala. Nindrik na svejti sam kaj takšega ešče nej vido. Mladina se lepou obnaša pa se trnok lepou oblači. Preseneto me je mirovni žitek pa porazmenje med lidmi. Zdaj so tam velke spremembe. Mogouče zatou, ka do kleti tam olimpijske igre, pa zidajo nebotičnike, male kuče pa poderajo. V Šanghaji naprimer se zdaj že več kak dvanajstgezero zgradb nahaja, štere so višise od deset štokov. Podobno je v Pekingi. Kmetije so spoj nej mehansirane. Vsa dela opravljajo z ročnim delom. Družinske iže majo većinoma tri štoke, ar pri njim živejo tri generacije vküper. Njihovi gračenki so preveč skrbno vred vzeti, kak če bi iz Biblije vöstupili.«

• *V kakšne ekzotične države ste ešče potüivali?*

»Približno sedemdeset procentov Amerike sam obhodo, biu sam večkrat v Kanadi, v Meksikoni, pa lani, gda je moj brat biu pri meni, sam ga odpelo na križarjenje v Meksiko. Dostakrat idem na razne otoke (szigetekre).«

• *Štera je zdaj pravzaprav vaša domovina?*

»Obej.«

• *Torej vi pravite, ka človek leko ma dve domovini?*

»Absolutno. Gde si rojeni, tistoga mesta nikdar ne pozabiš. Ta druga domovina je pa tista, gde deca živejo, gde familija žive.«

• *Domotožja nikdar nemate?*

»Kaj nej. Dostakrat mislim na svojo rojstno ves. Gda pridem na Vogrsko, te vsigdar obiščem tüdi kopališče Bük. Tam mam rodbino, prijatele pa bivše sošolce. Rodbino mam še v Avstriji. Lansko leto, gda sam bil v Holandiji, v Belgiji pa Nemčiji, sam tüdi avstrijsko žlato gorzisko.«

• *Vi pa rejsan dosta potüjete. Kak tou lehko finansirate iz svoje penzije?*

»Dobro penzijo dobivam, 3200 dolarov mejsečno. Tou moram nikak zapraviti. Za elektriko, plin pa takše stvari plačam mejsečno okouli šestdeset dolarov. Gda sta sina küpila hižo pa vikend, sam vsakomi dau deset procentov, ka sta mogla najprva plačati. Bančne kredite mejsečno že sama odplačüjeta. Na hrano trošim še nekaj, drugo pa moram nikak zapraviti.«

• *Zdaj mi pa še povejte, kak vi živite tam v Kaliforniji.*

»Na obed idem po navadi v kakšno restavracijo, večerjo pa küjam vsaki den. Nej samo sebi, nego tüdi sinouvoma pa njuvim ženam, zato ka niti edna ne küja rada. Znete, ges sam se od mame navčo dobro küjati. Dedek jo je poslo v Beč, gde se je včila, pa gratala mojster-köjarca. Na prakso so jo večkrat poslali v Pariz. Pomislite, ešče Hitleri je küjala. Tou je samo za tou važno, ka si leko mislite, kak dobro je znala tou meštrijou. Sledi je küjala diplomatom, šteri so šli na obisk v tujino na dva-tri dni.«

• *Že fajni diši po golaži, ote, idemo gejt, znankar ga že talajo.*

»Dobro. Bom vido, kak eti golaž küjajo. Znete, ges dostakrat küjam preveč dobroga...«

Suzana Guoth

TIKVI

Dvojčka Viktor pa Viktorija mata taše šege, kak je leko majo samo dvojčki. Tou, ka ne moreta eden brezi drugoga, tou gvüšno vsikši vej. Tou pa, kak naoupačno si vejta delo vöztalati pa samo tisti, ka jiva poznajo pa štejo te naše novine. Kak je že bilou s tistimi djabkami? Na, skur gnako je bilou s tikvimi tö. Depa zato malo ovak kak pa z djabkami. Jesen je prinesla puno tikvi. Pa nej pri dvojčkaj doma. Liki pri mami od mame. Una žive malo vö iz maloga varaša, že skur na vesi. In tam za ramom geste edna mala njiva pa na njoj so se žarile kuste tikvi. Pa so tikvi nej domou pelali. Tam, gde so zrasle, tam so je raznok sekali s tapačo. Pa tam so goščice vöpučali. Viktor pa Viktorija sta nej dugo strpela pri deli. Za tri pesnice goštic sta zmetala v košar. Po tistom sta se že naganjala med tikvimi. Baba, dejdek, mama pa ata so delali, njiva pa sta skakala prejk po tikvaj pa si zmišlavalav vsefele druge mlašeče špile. Tak sta iz tikvi napravila edno dugo kačo. Ja, sklala sta tikvi edno za drugo, ka so vövidle kak edna kusta kača. Vlejkla se je skur do polonje njive. Eden cejli küp pa eške polonje drugoga sta raznok sklala v svojo kačo. Zdaj so stariške pa stari stariške čakali, ka je nazaj na küp skladeta. Vej pa se znan nedo uni za tikvami naganjali po cejloj nivi, nej?

Tak so čakali, ka dvojčka tou naredita. Depa nejsta vole mela. Že sta nikšne druge vragolije stvarjala. - Tou vajino kačo zdaj es nazaj na küp skladita,

kakšo šalo.

- Počakajmo, - se je pri ati vseu na zemlou Viktor. - Leko se prilejzi pa te leko po tistom tikvi raznok sekali.

- Ja, pa najprva pri glavej. Te nam več nika nede mogla napraviti.

Vse je bilou zaman. Maliva sta vse na šalo obračala, nejsta pa sta nej škela razmiti male čemere starejšij. Zato so jiva enjali na red gemati. Depa ata Viki je čeden možakar. Vzeu je tapačo pa išo na kraj njive. Ta, gde bi naj bila od kače glava. Vseko je po tistoj najbolje kustoj tikvi. Tak, zdaj je bila kača brezi glave.

- Zdaj vaja več ne more piknoti. Pa es sé se tö ne more več privlečti. Dun ta jo mogla po falataj es prinesti. Takšo velko stvar ne moremo tanjati, - je pred njiva lüčo »glavou«, najvejšo tikev.

- se je že skur tak malo koriu dejdek Vilmoš.

- Ne smejva se je teknoti, ka naj ger pikne, - je brž bila bistra Viktorija.

- Tou si pa dun niške od vas ne želej, - se je včasik kuj zgloso Viktor.

Gvüšno, ka so starejši nej bili najbolje srečni zatoga volo. Zato se je zgloso ata Viki.

- Tak včasim se kuj k deli vzemta, ovak nede dobro!

Viktor pa Viktorija pa sta tou eške itak razmejla kak

Nika, maliva sta vzela küso, pa tikvi pomalek zvoizla vküper na küp.

- Ta kača je gvüšno breja bila, ka telko goštic geste v njoj, - je po skončanom deli zmodrivo Viktor.

- Kak bi pa nej mejla? Za tou sva müva brigo mejla, - je nej mogla biti tiüma Viktorija.

Tak sta si brodila Viktor pa Viktorija. Kak bi si pa ovak, vej sta pa dvojčka, nej?

Miki Roš

ZA BRANJE

I. Karel Krajczar: Slovenske pravljice iz Porabja

1. Kralj, ki se mu eno oko joče, drugo pa smeji (50.-55. str.)

2. Kraljevič in Lepa Vida (56.-57. str.)

3. Trije kmečki sinovi (74.-77. str.)

II. Irena Barber: Življenje je kratko

1. Kusti štrikaš (35.-45. str.)

2. Mati (89.-94. str.)

3. Sveta nauč (123.-130. str.)

4. Loterija (141.-145. str.) ali

Karel Holec: Andovske zgodbe-Andovske pripovedjstj

1. Andovski vsakdan – Eden den v Andovcaj (6.-11. str.)

2. Vodnjak – Stüdenec (22.-29. str.)

3. Smrt (48.-53. str.)

4. Koline – Zabadanje (76.-85. str.)

III. Feri Lainšček, Milivoj Miki Roš, Milan Vincetič: Srebrni breg-Srebrni brejg

1. Okna – Oukna (8.-13. str.)

2. Pokora – Pokoura (18.-23. str.)

3. Stari Meleš (56.-67. str.)

4. Lajčijeva pipa – Lajčijova pipa (82.-87. str.)

5. Srebrni breg – Srebrni brejg (98.-109. str.)

NAŠI STIKI S SLOVENIJO

Števanovski vrtec ima že več let stike z vrtci v Sloveniji. Na koncu avgusta leta 2006 so nas obiskali vzgojiteljice ter ravnatelj osnovne šole Puconci. Ogledali so si naš vrtec ter nas povabili na obisk in piknik. Do realizacije obiska je prišlo 4. junija 2007, ko smo se z dvanajstimi malčki iz števanovskega vrtca napotili v matično državo. Čakali so nas v Brezovcih in nas zelo lepo sprejeli. Najprej smo si ogledali njihov vrtec, potem so nam učenci iz mačkovske šole predstavili dve igri. Prva je bila lutkovna predstava, v drugi smo pa lahko videli, kako rada bi imela Katica živega medveda. S pomočjo te igre so se otroci spoznavali z

gozdnimi živalmi.

Po predstavah so se malčki lahko igrali na velikem dvorišču. Naši gostitelji so nas tudi bogato pogostili. Hvala lepa gospodu ravnatelju in vzgojiteljicam.

Z vrtcem Murska Sobota imamo že skoraj deset let sodelovanje. Iz tega vrtca vsak drugi teden prihaja k nam vzgojiteljica Frida Cör, ki nam pomaga pri jezikovnih aktivnostih, daje nam nove ideje.

6. junija smo bili na izletu v Murski Soboti, ki se ga je udeležilo 12 malčkov. Okrog devete ure smo prispeli v vrtec, kjer so nas prisrčno sprejeli. Do desete ure so se otroci skupaj igrali, potem je pa prišel vlakec, ki nas je odpeljal

na ogled mesta in pokrajine. Mali iz našega vrtca so se zdaj prvič peljali z vlakcem, ki ga je vlekel traktor. Zelo jim je bilo všeč. Po vrtnitvi v vrtec so se še igrali na igrišču, potem smo se pa poslovili in odpeljali čez mejo.

Najlepša hvala ravnatelju vrtca in vzgojiteljicam za lep dan, sprejem in pogostitev.

Vrtec je izleta organiziral s finančno pomočjo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu iz Ljubljane, Državne slovenske samouprave in Javnega sklada za narodne in etnične manjšine v Budimpešti.

Agica Holec
vzgojiteljica

KAUT

RTV SLO **PETEK, 22.06.2007, I. SPORED TVS**
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.10 JASNO IN GLASNO, 11.55 MILIJONAR Z JONASOM, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 DUHOVNI UTRIP, 13.30 MEDNARODNA OBZORJA: KAR JE LEPO, PRIHAJA POČASI, 14.20 SLOVENSKI/PORABSKI UTRINKI, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 BABAR, RIS., 16.05 IZ POPOTNE TORBE, 16.25 SORODNI DUŠI, ANG. NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 POGLED NA ... CVETLIČNA TIHOŽITJA MARIE AUERSPERG ATTEMS, 17.45 ČUDEŽNI PLANET, FRANC. JAP. POLJ. SER., 18.40 KARLI, RIS., 18.45 PUJSA PEPA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 ČOKOLADNE SANJE, HUM. NAD., 20.30 ALPSKI VEČER 2007, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREM, 23.00 ARS 360, 23.15 POLNOČNI KLUB: TELEODKLOP, 0.30 ČUDEŽNI PLANET, PON., 1.20 DNEVNIK, 2.00 INFOKANAL

PETEK, 22.06.2007, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 7.55 FRASIER, AM. HUM. NAN., 8.15 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 9.05 KALEJDOSKOP, 10.00 SEJA DRŽAVNEGA ZBORA, 12.55 MODRI PTIČ, NIZ. FILM, 14.10 MOZAIK, 15.10 ŽOGARIJA - KO IGRA SE MULARIJA, 15.40 PRIMORSKI MOZAIK, 16.10 ZDAJI, 16.35 LESTVICA NA DRUGEM, 17.25 ODOBJKA (M), EVROPSKA LIGA: SLOVENIJA - GRČIJA, 20.00 RESNIČNA LEGENDA O EIFFLOVEM STOLPU, FRANC. DOK. SER., 20.55 VROČI STOL, 21.50 UBITI KRALJA, ANG. FILM, 23.25 SOLOMON IN GAENOR, ANG. FILM, 1.05 SEJA DRŽAVNEGA ZBORA, 3.35 INFOKANAL

RTV SLO **SOBOTA, 23.06.2007, I. SPORED TVS**
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE, OTROŠKI PROGRAM, 10.45 POLNOČNI KLUB: TELEODKLOP, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 VSE O ŽIVALIH, ANG. DOK. NAN., 14.10 ZLO POD SONCEM, ANG. FILM, 15.55 VRTILJAK, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 VRTILJAK, 17.25 TURISTIKA, 17.35 MLADOPOROČENCI, 17.45 NA VRTU, 18.05 KARAOKO, 18.20 ABSOLUTNO, 18.30 ASOCIACIJE, 18.40 FIFI IN CVETLIČNIKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, EUTRINKI, 19.55 POLETNA POTEPAJKA, 21.00 MISS SLOVENIJE, 23.05 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.40 SOPRANOVI, AM. NAD., 0.35 NEVARNO MESTO, AM. FILM, 2.30 KRONIKA Z LENTA, 2.35 DNEVNIK, 2.55 INFOKANAL

SOBOTA, 23.06.2007, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 8.55 SKOZI ČAS, 9.05 PRIMORSKI MOZAIK, 9.35 VROČI STOL, 10.30 RESNIČNA LEGENDA O EIFFLOVEM STOLPU, FRANC. DOK. SER., 11.20 ALIČINE DOGODIVŠČINE V OGLEDALU, ANG. FILM, 13.15 ZDAJI, 13.40 38. TABOR SLOVENSKIH PEVSKIH ZBOROV ŠENTVID PRI STIČNI, 15.00 GLASOVI LJUDSKEGA PRIPOVEDNIŠTVA, DOK. ODD., 15.50 ZA OGRAJO, AVSTR. FILM, 17.25 MEDNARDNI MITING V PLAGANJU, 19.50 KRONIKA Z LENTA, 20.00 GLOBUS, 20.30 ALPE-DONAVA-JADRAN, 21.00 ZADNJI KITAJSKI CESAR, KOPR. FILM, 23.45 VRTILJAK, 2.00 SLEDI V ČASU, AVSTR. NAD., 2.55 ZABAVNI INFOKANAL

RTV SLO **NEDELJA, 24.06.2007, I. SPORED TVS**
 7.00 ŽIV ŽAV, OTROŠKI PROGRAM, 10.20 POD EVROPSKIM NEBOM, FRANC. DOK. SER., 10.50 PRISLUHNI MO TIŠINI, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 ALPSKI VEČER 2007, 14.30 VRTILJAK: DEDIŠČINA, TV NAD., 14.55 BOŽANSKI DNEVI, AM. FILM, 16.30 NIKAR TAKO ŽIVAHNO!, AM. HUM. NAN., 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 POL STOLETJA SLOVENSKEGA GLEDANJA NA DALJAVO - 50 LET ODDAJNIKA KRVAVEC, 18.20 KRAVICA KATKA, RIS., 18.25 HRČEK MIHA PRIPOVEDUJE, RIS., 18.30 ŽREBANJE LOTA IN SUPER LOTA, 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 19.55 DOKUMENTARNA ODDAJA, 20.50 POGOVORNA ODDAJA, 21.15 PROSLAVA OB DNEVU DRŽAVNOSTI, 22.30 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.55 FILM, 0.30 KRONIKA Z LENTA, 0.35 DNEVNIK, 1.00 INFOKANAL

NEDELJA, 24.06.2007, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 8.35 SKOZI ČAS, 8.45 POLETNA POTEPAJKA, 9.40 20. TEKMOVANJE SLOVENSKIH ZBOROV NAŠA PESEM 2007, 10.10 LYNX MAGAZIN, 11.10 GLOBUS, 11.40 ALPE-DONAVA-JADRAN, 12.10 ARS 360, 13.00 PASJI MILIJONARJI, NEMŠ. FILM, 14.20 MISS SLOVENIJE, 16.45 LJUBLJANSKI TRIATLON, 17.00 SP V GORSKEM KOLESARSTVU, 17.25 MEDNARODNI PIVALNI MITING, 19.00 DP V ULIČNI KOŠARKI, 19.50 KRONIKA Z LENTA, 20.00 DEŽELE SVETA, FRANC. DOK. SER., 21.00 FRASIER, AM. HUM. NAN., 21.30 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 22.15 STRELICE NASPROTNE USODE, KAN. NAD., 23.00 UMETNOST GLASBE IN PLESA, 0.20 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 0.50 ZABAVNI INFOKANAL

RTV SLO **PONEDELJEK, 25.06.2007, I. SPORED TVS**
 6.25 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 11.15 ČUDEŽNI PLANET, FRANC. JAP. POLJ. SER., 12.10 RESNICA O HOLMCU, DOK. ODD., 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 SPET DOMA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 MAKS IN RUBI, RIS., 16.05 BUKVOŽER: PRIJATELJICA, KOT JE ZILA, 16.10 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO: PRI ANGELCI, 16.20 AJKEC PRI RESTAVRATORJIH, POUČ.-RAZV. ODD., 16.35 POZABLJENE KNJIGE NAŠIH BABIC, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.35 MEDVED - VOHUN V GOZDU, ANG. POLJ. ODD., 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 NINA NANA, RIS., 18.45 JOKO! ŽAKAMOKO! TOTO!, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 TA MOJA DRUŽINA, ANG. NAD., 20.45 OSMI DAN, 21.20 PRVI IN DRUGI, 21.40 VALERIJA HEYBAL, PORTRET, 22.35 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.00 LUISA SANFELICE, IT-FRANC. NAD., 0.40 MEDVED - VOHUN V GOZDU, PON., 1.30 DNEVNIK, 2.05 INFOKANAL

PONEDELJEK, 25.06.2007, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 10.00 PROSLAVA OB DNEVU DRŽAVNOSTI, 11.10 VRTILJAK, 13.25 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 14.40 VRTILJAK: DEDIŠČINA, TV NAD., 15.05 NIKAR TAKO ŽIVAHNO!, AM. NAN., 16.00 POL STOLETJA SLOVENSKEGA GLEDANJA NA DALJAVO - 50 LET ODDAJNIKA KRVAVEC, 17.00 ALPE-DONAVA-JADRAN, 17.30 EVROPSKI MAGAZIN, 18.05 HENRIK OSMI, ANG. NAD., 19.45 KRONIKA Z LENTA, 20.00 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 22.30 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 23.40 NA NOŽ, ANG. NAD., 0.10 AVALON, JAP. FILM, 1.50 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.20 ZABAVNI INFOKANAL

RTV SLO **TOREK, 26.06.2007, I. SPORED TVS**
 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.10 MEDVED - VOHUN V GOZDU, ANG. POLJ. ODD., 12.00 POŠTAR, DOK. PORTRET, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 GLOBUS, 13.50 OBZORJA DUHA, 14.20 OSMI DAN, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 TABALUGA, RIS., 16.15 KLJUKČEVE DOGODIVŠČINE, LUTK. NAN., 16.40 HOTEL OBMORČEK, RIS., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.40 ZADNJI TOVOR: ZGODBE S ČEBELNJAKA, DOK. ODD., 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.35 FRANČEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PIRAMIDA, 21.00 DOSJE: ENERGETSKA PRIHODNOST SLOVENIJE, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 OPUS, 23.25 PUSTA HIŠA, ANG. NAD., 0.20 ZADNJI TOVOR: ZGODBE S ČEBELNJAKA, PON., 1.10 DNEVNIK, 1.50 INFOKANAL

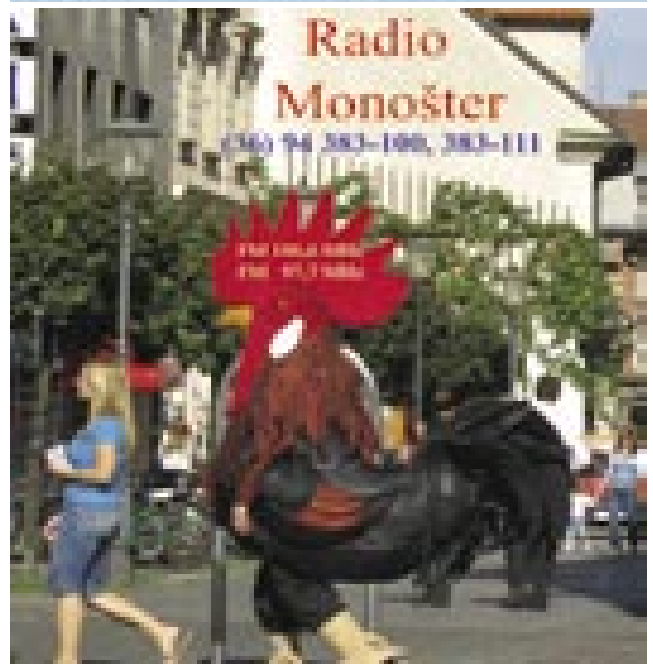
TOREK, 26.06.2007, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 13.00 DOBER DAN, KOROŠKA, 13.30 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 14.40 STUDIO CITY, 15.40 PRISLUHNI MO TIŠINI, 16.10 PRVI IN DRUGI, 16.30 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 LABIRINT, 19.00 JASNOVIDKA, AM. NAD., 19.50 KRONIKA Z LENTA, 20.00 ŠEST JUNIJSKIH DNI, FRANC. DOK. SER., 20.50 VES V MODRICAH, ANG. NAN., 22.30 NEMIRNA OBALA, PORT. FILM, 0.30 DOMOVINA, KRONIKA PRELOMNEGA OBDOBJA, NEMŠ. NAD., 2.15 ZABAVNI INFOKANAL

RTV SLO **SREDA, 27.06.2007, I. SPORED TVS**
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.10 ZADNJI TOVOR: ZGODBE S ČEBELNJAKA, DOK. ODD., 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 OPUS, 13.50 ODPETI PESNIKI, 14.00 DOSJE: ENERGETSKA PRIHODNOST SLOVENIJE, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 MOBY DICK IN SKRIVNOST DEŽELE MU, RIS., 16.10 POD KLOBUKOM: KAR NEKAJ, 16.45 BUKVOŽER: ŽAFRAN - IZGUBLJENI ANGEL, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 SANTONINO V SAVINJSKI POKRAJINI, DOK. ODD., 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 MEDO POPI, RIS., 18.45 ŽELEJČKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 Z GLAVO SKOZI ZID, NEMŠ. FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 BREZ REZA: DR. JANKO PRUNK - SLOVENSKI NARODNI VZPON, 23.30 SANTONINO V SAVINJSKI POKRAJINI, DOK. ODDAJA, 0.25 DNEVNIK, 1.00 INFOKANAL

SREDA, 27.06.2007, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 12.50 MISS SLOVENIJE, 14.25 POD EVROPSKIM NEBOM, FRANC. DOK. SER., 14.55 LESTVICA NA DRUGEM, 15.40 ŠEST JUNIJSKIH DNI, FRANC. DOK. SER., 16.30 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 POT V NEZNANO, MLAD. FILM, 19.00 KATARINA VELIKA, ANG. DOK. NAD., 19.50 KRONIKA Z LENTA, 20.00 FILM PRED OLTARJEM, DOK. ODD., 20.50 KONCERT ZA EVROPO 2007, DUNAJSKI FIHARMONIKI IN VALERIJ GERGIEV, POSNETEK S PARKA GRADU SCHÖNBRUNN NA DUNAJU, 22.20 HAMLET, RUSKI ČB FILM, 0.45 MOŽ BREZ PRETEKLOSTI, FINSKI FILM, 2.25 ZABAVNI INFOKANAL

RTV SLO **ČETRTEK, 28.06.2007, I. SPORED TVS**
 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.50 SANTONINO V SAVINJSKI POKRAJINI, DOK. ODD., 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ČOKOLADNE SANJE, HUM. NAD., 13.45 PIRAMIDA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 KRATAČJA PATRULJA, RIS., 16.05 MARINA, KRATKI IGRANI FILM IZ ŠPANIJE, 16.20 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 ŠTAFETA MLADOSTI, 18.15 DUHOVNI UTRIP, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 MOJSTER MIHA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 MILIJONAR Z JONASOM, 20.55 TEDNIK, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 KNJIGA MENE BRIGA, 23.20 GLASBENI VEČER, 0.55 DUHOVNI UTRIP, 1.10 DNEVNIK, 1.50 INFOKANAL

ČETRTEK, 28.06.2007, II. SPORED TVS
 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 12.20 BOŽANSKI DNEVI, AM. FILM, 13.55 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 14.25 LABIRINT, 15.15 DEŽELE SVETA, FRANC. DOK. SER., 16.05 MOZAIK, 17.00 MOSTOVI - HIDAK, 17.30 BREZ REZA: DR. JANKO PRUNK - SLOVENSKI NARODNI VZPON, 18.00 POROČILA, 18.05 DOSJE: ZEMLJA VRAČA UDAREC, 19.00 Z GLASBO IN S PLESOM ... SIMFONIKI RTV SLOVENIJA IN RENE GULIKERS (S. PROKOJEV), 19.50 KRONIKA Z LENTA, 20.00 MEDNARODNI ATLETSKI MITING, 21.30 ŠTEVILKE, AM. NAD., 22.10 TRPINČENJE, ANG. TV FILM, 23.10 LJUBEZNI NE MOREŠ KUPITI, ANG. TV FILM, 0.20 ROŽNIK, IT. FILM, 2.20 ZABAVNI INFOKANAL

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
 Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
 H-9970 Monošter, Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
 tel.: 94/380-767; e-mail: porabje@mail.datanet.hu
 ISSN 1218-7062

Tisk: EUROTRADE PRINT d.o.o.
 Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR.
 Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.
 Številka bančnega računa: HU15 1174 7068 2000 1357,
 SWIFT koda: OTPVHUHB